

Дикань В.Л.
д.е.н., професор
Москова О.А.
магістр

Український державний університет залізничного транспорту (Україна)

КЛЮЧОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ КЕРІВНИКА: ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

У нинішніх умовах переведення економіки країни на інноваційний шлях розвитку роль керівника у забезпеченні ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства неухильно зростає. І в цих умовах, як зазначають успішні керівники, «робота не має керувати керівником, керівник повинен керувати роботою». Коли робота управляє керівником, кінцева мета діяльності підприємства розмивається на безліч незначних, другорядних, і досягнення головної мети ускладнюється, а іноді стає неможливим. Це показник відсутності планомірної роботи для досягнення мети. Коли ціль не підкріплюють конкретним планом її досягнення, вона перетворюється на мрію.

Досвід успішних компаній показує, що в умовах ринку з його жорсткою конкуренцією, планування фінансово-господарської діяльності є найважливішою умовою виживання, економічного зростання та процвітання підприємства. Річ у тому, що в ході робіт плану уточнюється до дрібниць (значущих) не тільки завдання, а й шляхи досягнення наміченої мети. Усвідомлюються можливі наслідки рішень. Якщо немає плану, то немає керованості цією діяльністю та конкретної відповідальної особи за розв'язання питань для досягнення мети. Якісне планування створює передумови для підвищення ефективності роботи підприємства, дозволяє бачити майбутнє та впевнено йти до нього [1].

У нинішніх ринкових умовах усі плани систематично повинні піддаватися аналізу, звірятися зі станом ринку. І якщо не виконується план, то не потрібно коригувати його у бік зниження, потрібно з'ясувати, у чому причина, які фактори гальмують рух до цілі, і вжити необхідних заходів щодо їх усунення.

Успіх роботи підприємства забезпечується знаннями, досвідом, умінням, зацікавленістю та стараннями працівників і насамперед керівника — першої особи. Керівник для забезпечення ефективної роботи підприємства може і повинен, на наш погляд, насамперед:

- налагодити систему обліку та чітко знати, у що обходиться виробництво та реалізація кожного виду продукції та кожен напрямок діяльності;
- мати ясне уявлення про прибутки та збитки по всіх підрозділах (дільниці, цехи і т. д.) встановити за ними чіткий систематичний контроль;
- організувати процес щодо постійного зниження витрат і підвищення продуктивності праці при збереженні високої якості продукції, що випускається;
- створити ефективну систему мотивації працівників підприємства;

- мати програму розвитку щонайменше на 3–5 років для кожного напрямку діяльності підприємства;

- постійно працювати на вістрі нового (нові ідеї, нові продукти, нові послуги тощо);

- не забувати, що «реклама - двигун торгівлі».

Сьогоднішній стан економіки, техніка та технології виробництва вимагають не лише планування, а й контролю. Адже контроль — це не наслідок прояву недовіри з боку керівника працівника. Він необхідний для оцінки результатів праці як джерело перевіреної інформації про стан справ та інструмент надання допомоги об'єкту контролю. У ході контролю розглядаються (обговорюються) як хороші результати, так і недоліки та недогляди в роботі. Головним результатом контрольної діяльності має бути усунення, за можливості на місці, недоліків, розкритих під час перевірки, та вжиття достатніх заходів щодо їх запобігання у майбутньому [2].

Грамотно організована і добре налагоджена система контролю збільшує ефективність роботи, служить зміцненню вертикалі управління, дисциплінує працівників та підвищує їх відповідальність за доручену ділянку роботи. Правильно організований контроль за виконанням планових завдань дає можливість завчасно мобілізувати необхідні ресурси задля забезпечення безперебійної роботи підприємства. Крім того, з допомогою контролю можна визначити особливості та здібності працівників, результати яких можна покласти в основу при підборі та розміщенні кадрів, а також ефективного морального та матеріального стимулювання їх праці. Послаблення контрольної діяльності майже завжди негативно позначається на кінцевих результатах колективу.

Без контролю не можливо досягти наміченого плану. Без контролю немає керованості процесу. Будь-яка цілеспрямована діяльність потребує управління, а без наявності правдивої інформації про стан справ неможливо буде прийняти правильне рішення та своєчасно рухатися до мети, все буде пущено на самоплив [2].

Контрольна діяльність має бути складовою роботи керівників всіх рангів, незалежно від того, лінійний це керівник чи функціональний.

Таким чином, забезпечення якісного планування діяльності підприємства щодо досягнення статутних цілей та грамотно поставлений контроль за реалізацією завдань дозволяє керівнику забезпечити стійку та ефективну роботу організації.

Список використаних джерел

1. Каличева Н. Є. Вплив стратегічного планування на забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту. *Науковий економічний журнал «ІНТЕЛЕКТ XXI»*. 2019. №. 1. С. 33-36.

2. Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури. 2005. 256с.